

Ken Parkerin piirtäjä Ivo Milazzo

**opettaa sarjakuva-
kerrontaa ja toimii
sarjakuvantekijöiden
edunvalvojana**

©Berardi/Milazzo

Timo Ronkainen

Iloisesti hymyilevä hopeahapsinen herasmies Ivo Milazzo saapui Suomeen Tampere Kuplii -sarjakuvatapahtuman vieraaksi huhtikuussa 2008. Meillä Milazzo tunnetaan lähinnä uuden tulemisensa kokeneen lännensarja Ken Parkerin piirtäjänä.

Yhdessä kirjoittaja Giancarlo Berardin kanssa Milazzo on näyttänyt kuinka teolliseksi mielletyn kioskisarjakuvan raameissa voi tehdä tasokasta, ajatuksia herättävää ja kokeilevaakin sarjakuvaa. Juuri sellainen on Milazzon ja Berardin päätyö, tavattoman pitkä ja monipolvinen Ken Parker.

Yleisötilaisuudessa kyselijänä toimi Egmontin Tex- ja Parker -toimittaja Asko Alanen, Milazzo vastaili runsassanaisten vuolaasti.

– Viimeisestä Ken Parkerista on kulunut kymmenen vuotta. Onko tarinoita vielä tulossa ja mitä tässä välissä on tapahtunut?

– Hienointa työssäni on se, kun piirrän yhdessä paikassa, keskustelen samalla kaukana olevien kanssa. Tieto siitä että olette lukeneet ja eläneet saman tarinan, mitä minä olen piirtänyt on kiehtovaa, Milazzo totesi innostuneena.

– Giancarlo Berardin kanssa päätimme keskeyttää Ken Parkerin seikkailut lähteäksemme erillisille, mutta silti rinnakkaisille teille voidaksemme tutkia kertomisen keinoja.

Berardi on tehnyt pitkää sarjaa nimeltään Julia jonka tekeminen vie paljon aikaa ja Milazzolta on tullut mm. Texiä, Nizzin käsikirjoitukseen syntyi jakso Sanguie sul Colorado (Coloradon kaiskakahakka) ja Gianfranco Manfredin kirjoittamaa Magico Ventoa. Hänen aikaansa on vienyt myös Carraran kuvataideakatemian professorina toimiminen.

– Opetan siellä, en suinkaan sarjakuvan piirtämistä vaan sen kuvakieltä, kerrontaa. Opettamisen lisäksi olen tehnyt kovasti töitä sarjakuvan tekijänoikeuksien parantamiseksi Italiassa. Ne ovat tällä hetkellä sarjakuvapiirtäjillä varsin huonot. Nykyinen lainsäädäntö on peräisin

Mussolinin ajalta 1941 ja se suojaa vain kirjalliset tuotokset ja elokuvat, mutta ei sarjakuvien kuvitusta. Vaikka sarjakuvat ovatkin syntyneet Italiassa aivan samoihin aikoihin kuin elokuva, [ensimmäisten italialaisten sarjakuvien katsotaan syntyneen Corriere della Sera -lehden lastenliitteeseen Corriere dei Piccolin vuonna 1908. toim. huom.] ei piirtäjien oikeuksia suojata samalla tavoin kuin esimerkiksi Ranskassa, murehti Milazzo.

– Tässä työssä olen ollut siis hyvin tiukasti mukana ja olemme koittaneet saada poliitikkoja tietoisiksi tästä asiasta. Saimmekin lakialoitteen vireille ja sen alahuoneen ja senaatin läpi, mutta hallitus jälleen kerran kaatui ennen kuin se ehti vahvistaa tämän lain.

– Kokeneet kuvittajat, kuten minä, osaavat suojata oikeutensa, mutta nuorempia kollegoita pitää auttaa. Taiteilijan ja kustantajan suhde on Italiassa ongelmallinen. Kustantaja ei saa olla mesenaatti, joka vain lahjoittaa rahaa taiteilijalle, eikä myöskään mikään vihollinen. Pyrimme löytämään tasapainoisen ja oikeudenmukaisen suhteen näiden kahden

Milazzon Texiä, Coloradon kaivoskahakka. Tehokasta mustan ja valkoisen käyttöä.

osapuolen välille, Milazzo tähdensi.

– Viime aikoina olen tehnyt Francesco Artibanin tekstiin perustuvaa sarjaa nimeltä ”Il boia Rosso” (Punainen teloittaja), joka sijoittuu 1860-luvun Roomaan. Punainen väri viittaa pyövelin työasuun, punaiseen takkiin. Hahmollamme on sellainen ominaispiirre, että silloin kun hän ei toimi pyövelinä, hän kääntää takkinsa ympäri, jolloin se on musta. Se on hänen arkivaatteensa ja teloittajan identiteetti muuttuu. Hän on eräänlainen tutkijaluonne. Ennen teloitusta hän haluaa tutkia, onko syytetyllä todellakin syytä tulla tapetuksi. Tutkimuksen hän tekee lähinnä itsensä vuoksi, sillä olipa syytetty henkilö syyllinen tai ei, on hänen silti kuitenkin tehtävä työnsä.

– Tarina siis sijoittuu 1860-luvulle jolloin Rooma eli pysähtyneisyyden aikaa. Vasta 1800-luvun lopulla se alkoi muuttua ja modernisoitua, mutta siihen asti se oli kauhistuttavalla pysähtynyt, seisahnut kaupunki. Kansa oli kaukana aatellisista, paavista ja katolisen kirkon vallasta ja tavallisten ihmisten elämä oli todella vaikeaa. Eikä paavillisten piiriin elämä todellakaan ollut mitenkään uskonnollista. Paavin valta oli todella mahtava, lähes maailmalaajuista, ennen kuin se alkoi 1870-luvulla murtua. Yksi satasivuinen jakso on jo tehty ja kaksi osaa on vielä tulossa, kertoi Milazzo.

– Toinen ajankohtainen sarjakuva, josta Milazzo kertoi, on Paolo Fizzarotin kanssa tehty Impeesa. Se kertoo partioliikkeen perustajasta Robert Baden-Powellista.

– Tarkoituksena ei ole tehdä puhdasta elämäkertaa, koska sellaisia on tehty sarjakuvinkin jo moneen kertaan aiemmin, muiden muassa maineikkaan Jijén toimesta. Tarkoitus on syventää kertomusta siten, että tarinan aikakausi toimii me-

taforana meidän omalle ajallemme samaan tapaan kuin Ken Parkerissa. Kertomuksen idea on, että siinä käytetään Baden-Powellin omia sanoja pohjana fiktiiviselle keskustelulle, joka käydään Baden-Powellin ja Rudyard Kiplingin kanssa. He kyllä tunsivat oikeasti toisensa. Tapahtumat sijoittuvat vuoteen 1914 ennen sodan syttymistä. Siinä pyritään pohtimaan, millainen oli ilmapiiri valtiossa, joka alkoi valmistautua tulevaan sotaan ja jonka suurvalta-asema alkoi murentua. Lisäksi suunnitteilla on 1930-luvun New Orleansiin sijoittuva sarja.

– Parkeria kysyttiin kolme vuotta ennen kuin ensimmäinen osa julkaistiin. Kuinka kuvittaja käytti tämän ajan?

– Idea Parkeriin tosiaan syntyi 1974 ja tarkoituksena oli julkaista yksi tarina kuukaudessa. Materiaalia piti kerätä paljon, jotta julkaisurytmi olisi ollut mahdollinen. Emme alkuun edes tajunneet, mihin olimme ryhtymässä. Kuukausittain ilmestyvän julkaisun työmäärä oli aivan valtava ja vaikka apuna oli muitakin kirjoittajia ja piirtäjiä, ilmestyi tarinoita lopulta 9-10 vuodessa.

– Halusimme tulkita western-genreä uudella tavalla, mikä vaati kovasti dokumentointia ja tarinan toteutusta oli mietittävä tarkkaan. Tex syntyi aivan erilaiselle yleisölle 1948, jolloin sarjakuvilta ei oikeastaan odotettu mitään. Parkerin lukijat olivat 1960-luvun lopun yhteiskunnallisen muutoksen ja kulttuurivallankumouksen lapsia, joten tarinoista ei voinut tehdä yhtä suoraviivaisia ja yksinkertaisia.

– Millainen oli sinun ja Berardin työnjako? Kuinka valmiin käsikirjoituksen kuvittaja sai?

– Olemme Berardin kanssa koulu-kavereita ja ystäviä, ja meitä yhdistää kertomisen intohimo. Yhteistyö on jatkuva ajatusten vaihtamista ja toistemme ideoiden rikastamista, pyrkimyksenä keksiä jotain uutta. Oman osaamisen esille

tuominen ei ole tärkeää, vaan tunteiden välittäminen. Luimme lapsena paljon kirjoja ja sarjakuvia, koska meillä ei ollut vielä televisiota. Emme olleet vielä sen pilaamia ja pystyimme siksi luomaan oman kerrontatapamme. Kun kerrontamme on huipussaan, kuvatekstit ja puhekuplat katoavat. Kerronta on pelkästään kuvien varassa. Tämä näkyy erityisesti neljän sarjakuvanovellin kokonaisuudessa Il Respiro E Il Sogno, jossa ei puhuta lainkaan. Tarinassa Ken on sellaisten intiaanien parissa, joiden kieltä hän ei osaa. Kaikki kerronta on elekielen ja kuvien varassa.

– Parkerin viimeiset osat ovat vielä tekemättä. Mitkä mahdollisuudet on nähdä tarinakokonaisuuden eheytyminen?

– Toivotaan, että tarinoita vielä tulee. Epätavallista Ken Parkerissa on se, että se kertoo usein muista ihmisistä, eikä Parkerin hahmo useinkaan toimi ongelmien ratkaisijana, vaan hahmo on väline tarinoiden kertomiselle. Esimerkki yhteiskunnallisten asioiden kertomisesta on viimeisimmäksi jäänyt tarina, jossa Ken osallistuu historian ensimmäisiin lakkoihin, ja joutuu lopulta vankilaan. Siellä hän vieläkin viruu. Aiomme tuki vapauttaa hänet vankilasta. Tarkoituksena on tehdä 4-6 tarinan kokonaisuus, eräänlainen loppuyhteenveto joka kiskaisee irralliset narut yhteen.

– Suomessa uudet ja vanhat fanit ovat innoissaan Parkerin uudesta tulemisesta. Entä muissa maissa?

– Olen aina yhtä yllättynyt Parkerin suosiosta. Italiassa on meneillään neljäs painos ja levikki on 20000 kappaletta.

Haastattelun ulkopuolella Milazzo mainitsi, että Berardin kanssa hän ei tule tekemään kuin Parkeria, erään fanin esittäessä toiveen herrojen yhteisestä Tex-seikkailusta.

Haastattelun purki digisanelimeltaan Timo Ronkainen. Muistiinpanoavusta kiitokset Janne Viitalalle.